

STEVE HARVEY

cu Leah Lakins

Salt înainte!

Fă saltul cu credință
și trăiește o viață plină

Traducere din limba engleză de Gigel Mihăiță

 ACT și Politon

2021

DE ACELAȘI AUTOR

Act Like a Success, Think Like a Success

(Poartă-te ca un om de succes, gândește ca un om de succes)

Straight Talk, No Chaser (Spune-mi direct, nu mă aburi)

Act Like a Lady, Think Like a Man

(Poartă-te ca o doamnă, gândește ca un bărbat)

Această carte le este dedicată celor șapte copii ai mei – Brandi, Karli, Morgan, Broderick, Jason, Lori și Wynton – pe care îi iubesc dincolo de cuvinte. Am sperat întotdeauna că veți trăi viața pe care v-ați dorit-o. Am încercat să vă dau niște sfaturi; să trăiți după principii care pot fi luate ca modele și repere. Se pare că toți sunteți pregătiți să faceți un salt înainte – și să acceptați că asta implică și durere. Marjorie și cu mine suntem mândri că v-ați găsit propria cale. Sper ca, mult timp după ce eu nu voi mai fi printre voi, viața mea să vă inspire pentru a le vorbi copiilor și nepoților voștri despre importanța saltului înainte. Vă iubesc pe toți și vă mulțumesc că mi-ați servit drept model. M-ați făcut un om, un soț și un tată mai bun. Fără voi, nimic nu ar fi fost posibil. Vă mulțumesc tuturor! Vă iubesc – să nu uitați asta niciodată.

CUPRINS

<i>„Invictus“</i>	9
<i>Introducere</i>	11
1. Nicio lecție nu se compară cu aceea pentru care ai plătit	23
2. Nu există linii drepte în natură	51
3. Dacă treci prin iad, nu te opri	79
4. „Viața“ e... ceva de pomină	113
5. Un om fără viziune sau fără visuri va pieri	145
6. Încetează doar să exiști și începe să trăiești cu adevărat	169
<i>„Nu renunța“</i>	199
<i>Mulțumiri</i>	201

INVICTUS

---

*Leșind din noaptea ce mă înconjoară
De la început pân' la sfârșit în întuneric,
Zeilor le mulțumesc, că doară
Mi-au dat un suflet de războinic.*

*Și în strânsoarea cruntă a vieții,
N-am tresărit și n-am scâncit.
Sub aspra lovitură a sorții,
Îmi țin tot fruntea sus, deși-s rănit.*

*Dincolo de urgie și de lacrimi,
Se întrevede-a umbrei spaimă;
Dar anii toți întregi de patimi
Mă vor găsi aici fără de teamă.*

*Nu contează cât de îngustă-i poarta
Și ce stigmat mă asuprește-acum hain,
Eu îmi conduc doar singur soarta
Și pe-al meu suflet sunt stăpân.*

– William Ernest Henley

INTRODUCERE

---

13 ianuarie 2016

Studioul *Family Feud*, Atlanta, Georgia

Cred că e important să încep cu ideea cu care mi-am încheiat discursul înregistrat pentru un episod din *Family Feud*. M-a surprins impactul pe care l-au avut cuvintele mele – niciodată nu am crezut că un videoclip poate să devină viral atât de repede. 58 de milioane de vizualizări! Acest răspuns exploziv și imediat mi-a demonstrat că o mulțime de oameni se află în căutare de soluții pentru a-și îmbunătăți viața.

„Există ceva ce toți oamenii de succes din lume au experimentat în viața privată sau în carieră. Saltul înainte! Și-au făurit speranțe și visuri și au crezut în ele. Deci, dacă îți dorești să realizezi ceva în viață,

va trebui să faci saltul înainte. Fericirea nu poate fi atinsă prin simplul fapt că exiști. Trebuie să trăiești fiecare moment din plin, pentru a avea o viață abundentă. Dacă te trezești cu gândul că meriți mai mult, ai încredere că exact așa stau lucrurile. Trebuie să fii convins de asta. Dar, pentru a ajunge să ai o viață fericită și îmbelșugată, e necesar să faci un salt înainte.

Când Dumnezeu ne-a creat, ne-a înzestrat pe fiecare în parte cu un dar. Niciun suflet de pe lumea aceasta nu-i lipsit de har. Nu este vorba doar despre abilități precum a fi bun la alergare, la sărituri, la cântat sau dansat. E mult mai mult de-atât. «Dar» se cheamă și atunci când știi cum să relaționezi cu ceilalți, când reușești să pui cap la cap informații disparate, când ești talentat la desen, când ești un profesor cu vocație, când gătești puiul mai bine decât oricine altcineva, când știi să faci cele mai gustoase plăcinte, când ești priceput să tunzi ori să vopsești părul oamenilor sau când ești cel mai bun la tuns gazonul.

Am avut un amic care nu voia niciodată să stea cu noi la distracție până seara târziu. Prietenii mei și cu mine îi spuneam: «Frate, hai să mai stăm!» El răspundea ceva de genul: «Nuuu..., trebuie să mă scol din zori și să tund gazonul doamnei Johnson.» Noi nu ne mai puteam opri din râs – tipul ăsta chiar *voia* să tundă gazonul. Acum trăiește în Cleveland

și conduce o firmă de amenajări pentru grădini și spații verzi, care valorează 4 milioane de dolari. Totul, pornind de la faptul că era foarte priceput la tuns iarba. Avea «darul» acesta. Am un alt amic, care deține un atelier auto pentru vopsit și lăcuit și care câștigă 800.000 de dolari pe an. Și-a construit afacerea pornind de la o dubiță cu care venea la client acasă și îi făcea mașina să arate ca nouă. Acesta este «darul» lui, asta-i place să facă. Așadar, caută să vezi care-i darul tău!

Imaginează-ți că privești lumea de undeva de sus și vezi oamenii călătorind în locuri exotice – sau poate că un vecin de pe strada ta își cumpără o mașină nouă din doi în doi ani, iar tu te întrebi: «Cum reușește asta?» Dar te-ai gândit vreodată că acea persoană «și-a *descoperit* darul» sau că «își *trăiește* darul»? Biblia spune (Pilde, 18:16): «Darul adus de un om îi lărgeste calea.» Se specifică în mod clar: «darul» tău, nu pregătirea ta. Cunosc o mulțime de oameni care au obținut o grămadă de diplome, însă nu le folosesc la nimic. Poți să faci o facultate. E chiar indicat. Dar asta te va ajuta doar până la un anumit punct.

Singura modalitate de a evolua este să faci un salt înainte. Trebuie să-ți cauți darul, în bagajul cu care te-a trimis Dumnezeu pe Pământ, iar apoi să te arunci cu încredere în vârtoarea vieții. Dacă nu vei descoperi și nu vei folosi niciodată acest dar,

vei rămâne doar un simplu executant. Zilele tale vor deveni rutină. Și, poate, o să ai noroc să faci destui bani ca să-ți plătești facturile. Dar, oare, așa vrei să trăiești? Dacă te trezești în fiecare dimineață și mergi la un serviciu care nu-ți place, nu înseamnă că trăiești. Doar ești. La un moment dat, trebuie să descoperi ce înseamnă viața. Și singura cale de a descoperi ce înseamnă viața este aceea de a face un salt înainte.

Când te vei arunca pentru prima oară în vârtoarea vieții, parașuta nu se va deschide la timp. Aș vrea să-ți pot spune că se va deschide iute, însă nu va fi așa. Te vei izbi de stânci. Te vei răni, iar hainele tale vor fi distruse. Probabil, vei sângera destul de rău. Totuși, în final, parașuta se va deschide. Aceasta este o promisiune a lui Dumnezeu. Nu este doar o ipoteză, este o promisiune. Poți să îmi dai măcar un exemplu de situație din care Dumnezeu nu te-a scos la liman? Sincer, mă îndoiesc. Fiindcă, dacă nu a făcut-o deja, o face chiar acum. Tu ești dovada vie, pentru că respiri. Dacă nu te-ar fi ajutat, nu am mai purta această discuție. Îți garantez că parașuta se va deschide. Dar trebuie să faci saltul înainte și să vezi singur cât de mult vei evolua.

Poți să nu te arunci în vârtoarea vieții și să rămâi la adăpost pentru totdeauna. Astfel, nu riști să te rănești, iar hainele tale vor rămâne intacte. Dacă

nu vei sări, un lucru e cert: parașuta nu se va deschide niciodată. Nu vei ști nicicând ce pregătise Dumnezeu pentru tine. El ți-a promis o viață minunată. Biblia spune că El îți dăruiește viața, o viață cât mai îmbelșugată. În locul tău, eu aș face saltul înainte. Numai așa poți să dobândești o viață îmbelșugată. E necesar să faci saltul înainte. Trebuie să îți încerci norocul sau nu vei avea parte de nicio schimbare.

După ce se termină discursul meu și porniți spre casă, unii dintre voi veți comenta chiar din mașină: «Păi, am facturi de plătit. Nu-mi pot permite să mă arunc cu capul înainte în vârtoarea vieții.» Fie că nu faci nimic, fie că faci saltul înainte, facturile nu vor dispărea. Alții vor zice: «Dacă demisionez, nu voi mai avea cu ce să plătesc ratele la credit.» În caz că locul tău de muncă îți oferă doar satisfacție materială, atunci viața ta e lipsită de sens. Prin urmare, și dacă ai obținut un credit avantajos, probabil că nu ai destui bani ca să-ți permiți să trăiești cu sens.

Te încurajez din toată inima să afli ce-a pus Dumnezeu deoparte pentru tine. Dacă faci saltul înainte, crede-mă, Dumnezeu va fi alături de tine. El nu te-a adus până aici ca să te lase să cazi. Înainte de a părăsi această lume, înainte de a muri, fă ceva pentru tine – fă măcar o dată saltul înainte.”

Oriunde m-aș duce, întâlnesc oameni care îmi spun cât de mult a însemnat pentru ei mesajul pe care l-am reprodus anterior. Proprietarul unui teren de golf mi-a spus: „În fiecare dimineață, îi pun pe toți băieții de mingi să urmărească videoclipul tău. Nu vreau să se mulțumească cu statutul de ajutor al altcuiva. Vreau să fie conștienți că pot evolua.” Iar un tătic m-a abordat în aeroport și mi-a spus: „Am șase copii și i-am pus pe toți să urmărească videoclipul dumneavoastră. Spuneți acolo exact ceea ce încerc eu să le spun de ani de zile.”

Saltul înainte presupune un risc, o încredere nețăr-murită în visurile tale. Saltul înainte poate însemna o importantă schimbare în carieră. Poate însemna îmbunătățirea unei relații personale. Sau conștientizarea menirii tale pe Pământ și hotărârea de a ți-o îndeplini.

Ce imagini îți vin în minte? O mașină nouă parcată pe aleea din față? Casa pe care ți-ai dorit-o dintotdeauna? Te vezi pornind o afacere? Îți închipui cum arată partenerul ideal? Te vizualizezi obținând o diplomă? Îți vezi copiii pe băncile facultății? Te vezi demisionând de la o multinațională unde munceai foarte stresat, pentru a deschide o gheretă pe roți cu mâncare fast-food? Poți să-ți imaginezi că te muți dintr-o zonă cu climă rece, care dăunează sănătății tale, într-o zonă cu o climă blândă? Te vezi adoptând un copil sau devenind asistent maternal? Indiferent de ce îți trece prin minte, Dumnezeu ți-a trimis aceste gânduri cu un scop. Felul în care alegi să-ți materializezi viziunea reprezintă saltul înainte.

Darul tău este cel care generează imaginile din mintea ta. După cum am mai explicat și în precedenta mea carte, intitulată *Poartă-te ca un om de succes, gândește ca un om de succes*^{*}, darul tău este ceea ce reușești să faci la superlativ cu minimum de efort. Descoperirea darului tău și a felului în care Dumnezeu vrea să-ți folosești viața este scopul suprem și îți dă puterea să faci saltul înainte. Dumnezeu vrea ca tu să ai parte de viața la care visezi, altfel El nu ți-ar fi trimis aceste gânduri. El nu te-a trimis pe Pământ ca să te lupți și să te chinui singur. El vrea ca tu să îți îndeplinești dorințele. Dorința ta de a face salturi înainte îți va deschide multe uși. Fiecare salt înainte te va face mai înțelept și îți va lărgi viziunea. Viața îmbelșugată pe care Dumnezeu ți-a hărăzit-o îți va aduce bogății de neimaginat; vei avea parte de mai mult decât îți va fi necesar și, evident, scopul este să împarți cu ceilalți.

Dorința ta de a face salturi înainte îți va deschide multe uși. Fiecare salt înainte te va face mai înțelept și îți va lărgi viziunea. Viața îmbelșugată pe care Dumnezeu ți-a hărăzit-o îți va aduce bogății de neimaginat; vei avea parte de mai mult decât îți va fi necesar și, evident, scopul este să împarți cu ceilalți.

---

^{*} Apărută în limba română la Editura ACT și Politon (titlul ediției originale: *Act Like a Success, Think Like a Success*). (n.red.)

Salturile înainte de care am pomenit până acum sunt salturi importante. Dar și cele mai puțin importante îți vor îmbunătăți viața: să renunți la fumat, să începi să faci mișcare, să te preocupi de cum arăți, să te străduiești să intervii mai des în ședințe, să ai grijă de sănătatea ta, să fii mai organizat, să renunți la lucrurile nefolositoare și altele asemenea. Salturile înainte mai puțin importante contribuie la un salt înainte mai important.

Unora dintre noi le este teamă să facă saltul înainte. Ne temem, pentru că nu știm ce se va întâmpla. Ia, ghi-cește! Te trezești în fiecare dimineață și nu știi ce se va întâmpla în ziua respectivă. Aceasta este partea interesantă a vieții. Și dacă simți că nu mai ai nicio motivație să începi o nouă zi, este limpede că trebuie să faci saltul înainte. Să nu crezi nici măcar o clipă că oamenii de succes nu au temeri. Și eu am temerile mele, mai ales de când am pornit o afacere și mi-am întemeiat o familie, întrucât responsabilitățile mele au crescut. Dar mi le accept și cred că sunt un semn de la Dumnezeu că m-a trimis pe Pământ cu un scop important. Cu alte cuvinte, credința îmi liniștește temerile. Iar temerile mele nu sunt mai mari decât visurile mele. Conștientizează-ți temerile și mergi înainte. Fricile apar pentru a-ți semnala că merită să riști.

Din momentul în care ai făcut saltul înainte, Dumnezeu va fi cu tine. El îți va da lecții importante, care te vor pregăti pentru următoarea etapă a vieții – următorul

salt înainte. El te va călăuzi de-a lungul drumului tău. Acum, că știi acest lucru, de ce nu ai face saltul înainte?

Nu te-aș îndemna să faci saltul înainte, să-ți întărești credința ori să-ți riști poziția actuală, dacă nu aș fi făcut eu însumi multiple salturi înainte în viața mea. Dumnezeu mi-a permis să am o viziune asupra vieții mele, și anume: am știut că o să lucrez în televiziune. Dar până să ajung acolo, drumul meu a însemnat exmatricularea de la facultate, concedierea de la locul de muncă, lipsa unei locuințe timp de trei ani de zile, două divorțuri, datorii mari la stat – și toate acestea, pentru că nu am avut pe cineva care să mă sfătuiască. Pentru a o scoate la capăt cumva, am ales să fac un salt înainte. Și, de atunci, continui să fac salturi înainte. Când am decis să demisionez de la un loc de muncă unde simțeam că nu am niciun viitor și m-am făcut actor de comedie, nu a însemnat că risc în necunoștință de cauză; a reprezentat un pas important pentru mine, în drumul meu către viața plină de sens pe care mi-o hărăzise Dumnezeu. Ei bine, acum, ziua nu este suficient de lungă pentru a profita de toate oportunitățile pe care Dumnezeu mi le scoate în cale. Singura metodă prin care poți ajunge să trăiești o viață abundentă este să îți iei inima în dinți și să faci salturi înainte.

Toți cei pe care îi cunosc afirmă că vor să fie fericiți și să aibă succes. Singura diferență dintre tine și oamenii de succes din jurul tău este faptul că ei au făcut saltul înainte. Tu ești singurul care poate să-și transforme

visurile în realitate. Tu ești singurul care-l poate transforma pe „nu pot“ în „pot“. Poți să lași anii să treacă pe lângă tine fără să realizezi nimic sau poți să riști și să-ți împlinești visurile.

Cartea de față e o mărturie că Dumnezeu a avut un plan cu viața mea și, în mod sigur, are unul și cu viața ta. Dacă eu am putut să ajung (după ce am locuit într-o mașină) să lucrez în televiziune, nici tu nu ai de unde să știi ce planuri are Dumnezeu cu viața ta. Aceasta trebuie să însemne mai mult decât să trăiești de la un salariu la altul, așteptând pensia. Nu ești în siguranță, dacă visurile tale depind de altcineva. Destinul tău îți aparține ție. Dacă nu ești fericit, ce mai aștepti?! Viața autentică ți se va dezvălui doar dacă alegi să te avânți în necunoscut.

Saltul înainte nu trebuie să depindă de creditul pe care îl ai de plătit. Și nu trebuie nici să slăbești 5 kilograme, înainte de a-l face. Nu trebuie să aștepti până când copiii tăi termină școala. Te asigur că ei vor fi mândri de tine, când vor vedea că reușești să trăiești viața pe care ți-o dorești. Nu mai aștepta momentul propice. Momentul oportun este întotdeauna cel de acum. Cea mai bună zi pentru o nouă viață este azi. Cimitirele sunt pline de oameni care și-ar fi dorit să mai trăiască o zi, pentru a folosi darul cu care au fost înzestrați. Dacă ești sănătos și respiri, înseamnă că Dumnezeu are planuri cu tine. Chiar și atunci când ceva nu îți iese din prima așa cum ți-ai dorit, nu trebuie să renunți, ci să încerci a doua, a treia și a patra oară, până când reușești. Dumnezeu ne

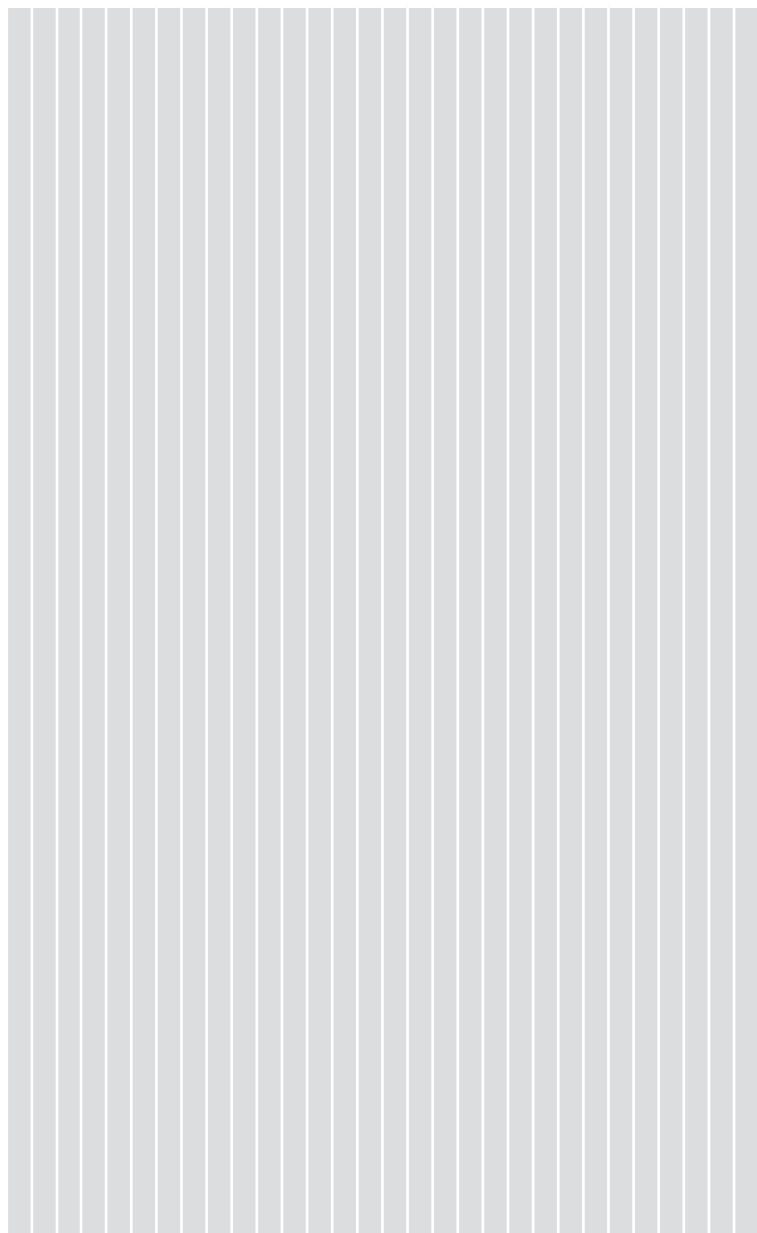
dă o nouă șansă în fiecare zi. Cât mai ai de gând să aștepti, până să-ți încerci norocul?

Te așteaptă o viață îmbelșugată. Cariera la care visezi se va contura după ce faci saltul. Vei avea casa confortabilă și încăpătoare pe care ți-ai dorit-o dintotdeauna, dacă faci saltul. Vei clădi afacerea pe care ți-ai dorit-o dintotdeauna, doar dacă faci saltul. Nu există decât o singură cale prin care să poți trăi viața pe care ți-a hărăzit-o Dumnezeu: SALTUL ÎNAINTE.

Stimate cititor, dacă vrei să vezi videoclipul „Jump“ („Salt înainte“), vizitează pagina mea de Facebook, urmărește-mă pe Twitter (@IAmSteveHarvey) sau vizionează-l pe YouTube.

Informații despre cum poți deveni gratuit membru în #JumpWithSteve Success Club vei găsi pe site-ul: www.JumpWithSteve.com.

*Nicio lecție nu
se compară cu aceea
pentru care ai plătit*

Păstrează-ți optimismul în fața obstacolelor.

Adversitățile te ajută să-ți identifice visul.

Din eșecuri, tragi învățăminte. Nu există eșec total.

Dacă accepți că viața este o suită de urcușuri și coborâșuri, te vei ridica mai ușor după fiecare cădere.

*Când te lovește necazul, nu e momentul să-ți lingi rănille.
Eșecurile te-au ajutat să devii ceea ce ești.*

Mama l-a învățat pe tata (care avea doar trei clase) să citească și să scrie. El lucra la o firmă de construcții. Nu de puține ori, frații mei și cu mine îl ajutam pe tata pe șantier. Dar munca fizică – o muncă dură în aer liber (erați nevoit să muncești în soarele torid al verii sau pe un frig de crăpau pietrele) – nu era pentru mine.

Când nu trebuia să muncesc sau să merg la școală, mă vedeam cu prietenii mei – Ricardo, Manny, Butch, E.L., Lil' John, Gil și Biggy Wigg. Am învățat la aceleași

școli: școala primară Parkwood, apoi liceul Glenville High. Atunci când Ricardo a spus că vrea să meargă la Kent State University, m-am hotărât să merg și eu, așa că am depus o cerere de înscriere.

Iar când i-am spus mamei că vreau să merg la facultate, mi-a zis: „Copile, vei ajunge cineva.“ Susținerea ei a însemnat totul pentru mine. A fost o reușită importantă să fiu acceptat la universitate. Eram singurul din familie care mergea la facultate.

În studenție a fost fain. Niciodată nu mai locuisem departe de casă, iar faptul că eram diferit de cei din jur, mi-a adus noi provocări. Am avut o mulțime de experiențe frumoase și am înțeles că lumea nu se termina la capătul străzii 112 din Cleveland.

Într-o zi, am venit în vizită acasă. Mama m-a chemat în bucătărie și m-a rugat să mă așez. Mi-a arătat o scrisoare. Fusesem exmatriculat de la facultate. M-a luat total prin surprindere. Eram în perioada de probă, dar nu am crezut niciodată că vor proceda așa! Planul meu era să repet anul, dacă nu obțineam suficiente credite – ca să nu ajung la exmatriculare. Dar s-a dovedit că nu cântărisem bine lucrurile și, în final, nu am acumulat destule puncte. Stăteam acolo cu mama și plângeam.

Îți povestesc toate acestea pentru că – dacă nu știi încă – vei afla în curând că „viața“ nu e întotdeauna minunată. Azi toate par să meargă bine, iar mâine îți pierzi locul de muncă, afli că ai o gravă problemă de sănătate, ești dat afară din casă ori, pe neașteptate, pierzi pe

cineva drag. Toate astea fac parte din viață. Nu ai cum să treci prin lumea aceasta, fără să experimentezi durerea. Dar nu-i momentul să renunți. E mai bine să înțelegi că Dumnezeu încearcă să te îndrume către darul și menirea ta.

Nu ai cum să treci prin lumea aceasta, fără să experimentezi durerea. Dar nu-i momentul să renunți. E mai bine să înțelegi că Dumnezeu încearcă să te îndrume către darul și menirea ta.

Folosește obstacolele în favoarea ta. Nu le permite să te țină în loc. În schimb, ajută-te de ele pentru a trece la următorul nivel. Permite-le să-ți arate cum să urci la nivelul următor.

Tatăl meu obișnuia să spună: „Nicio lecție nu se compară cu aceea pentru care ai plătit.“ Aveam 19 ani și eșuasem lamentabil, atunci când m-au exmatriculat. Mulți dintre colegi m-au dat uitării. Unul dintre ei mi-a spus verde în față: „Frate, tu nu ești în stare să duci nimic la bun sfârșit.“ Iar alții, chiar dacă nu o spuneau, nu credeau deloc în reușita mea. A fost extrem de dur acest eșec, pe care l-am trăit chiar la începutul vieții mele de adult. Și, dacă n-aș fi avut un pic de noroc, m-ar fi marcat pentru tot restul vieții.

Totuși, eu sunt genul care caută mereu luminița de la capătul tunelului. Indiferent ce se întâmplă, trebuie să

existe o rezolvare. Se poate ca eu să nu o văd imediat, dar întotdeauna sunt optimist. Mi-am analizat situația: „Am eșuat cu facultatea – trebuie să existe un motiv. Ce pot învăța din asta? Ce pot câștiga de pe urma acestei experiențe?”

Nu cunosc nicio persoană de succes care să nu fi avut parte și de eșecuri. Probabil, n-ar fi unde se află azi, în lipsa acelor eșecuri. Căderile te ajută să devii ceea ce ești; ele îți arată că poți învinge. Te ajută să crezi în tine. Când îți iese în cale un obstacol, nu-i momentul să-ți lingi rănile, ci să lupți. Nu renunța la visul tău; acceptă că viața este o serie de suișuri și coborâșuri și că vei depăși piedicile apărute în cale.

Când persoanele de succes întâmpină un obstacol, fac rapid o retrospectivă și încadrează povestea într-un context. Să ne gândim, de exemplu, la ieșirea dintr-o afacere: doi parteneri nu se mai înțeleg cum să conducă o companie, chiar dacă aparent nici vorbă de așa ceva. Luptele interne împart firma în două. Unul dintre ei ia hotărârea să plece. Iată cum vede el lucrurile: „Am petrecut 20 de ani minunați lucrând cu Bob, care are un talent desăvârșit în afaceri. Am învățat foarte multe lucrând pentru această impresionantă organizație, studiind mai ales tehnica și strategia de business practicate de Bob. Cu toate acestea, m-am hotărât să întemeiez o altă firmă, unde sper să îmi folosească anii de experiență valoroasă dobândită alături de fostul meu partener.”

Lasă obstacolul în urma ta și privește-l în oglinda retrovizoare. Reformulează-ți povestea, luând în considerare lucrurile pozitive din viața ta. Nu te plânge că Bob a greșit față de tine; în schimb, concentrează-te pe tot ce-ai învățat de la el și pe modul în care îți vei folosi cunoștințele dobândite pentru a progresa. Parbrizul mașinii e mare. Oglinda retrovizoare e mică. Toate au un scop, iar tu nu poți înainta uitându-te doar în oglinda retrovizoare. Te vei lovi de ceva aflat în față! Așadar, folosește parbrizul pentru a-ți vizualiza visurile și viața pe care o ai înainte.

Când am fost nevoit să părăsesc Kent State University, am făcut tot posibilul să nu mă las doborât de acel eșec. Știam că încă mai existau multe lucruri bune în viața mea. Aveam un acoperiș deasupra capului, iar părinții erau lângă mine.

Am făcut saltul înainte și m-am angajat la Ford Motor Company. Am început cu 13,50 dolari pe oră, iar cu timpul am ajuns la 27 de dolari pe oră. Se întâmpla în 1977 și era o sumă decentă. Ford mi-a oferit ocazia să îmi cumpăr o mașină și să îmi ajut părinții să-și plătească facturile. Așa că – țin'te bine, amice – am ajuns, dintr-un student cu zero venituri, un muncitor care făcea bani buni în industria auto!

Cred că a fost printre primele dăți când am realizat că străduința și câștigul sunt strâns legate între ele.

Străduința este asociată câștigului. Din experiența mea îți pot spune că, de obicei, te bucuri de o viață îmbelșugată, dar în același timp ai parte și de zbucium. Progresul exact asta înseamnă: o combinație de strădanie și abundență. Orice persoană realizată îți va spune că succesul vine la pachet cu mai multă responsabilitate, cu mai multă străduință și cu mai multe obstacole. Așa că, dacă te aștepti să ai mai mult, să faci mai mult, trebuie să pășești înainte. Face parte din drumul tău.

În adâncul sufletului meu, faptul că nu mai eram la facultate mă răscolea. Cu toate astea, mă concentram numai asupra părții pozitive a lucrurilor. Munceam și aveam ceva bani. Munca era ceva pozitiv, pe care puteam construi mai departe. În fiecare weekend, îmi vizitam prietenii de la Kent State University. Îi împrumutam cu bani, le plăteam benzina, le cumpăram cărți sau alimente – orice aveau nevoie. Îi scoteam și la masă în oraș. Vizitele mele erau ca o rază de lumină pentru ei. Mi-am acceptat eșecul și am găsit luminița de la capătul tunelului.

Nu pierduserăm legătura, dar diferența era că ei puteau să se distreze la sfârșit de săptămână și, totuși, să-și vadă și de școală. Îi vedeam cum progresează. Ei aveau viitorul asigurat, în timp ce eu stăteam pe tușă. Mă întrebam de ce lucrurile se întâmplaseră așa în cazul meu. De ce fusesem exmatriculat? Nu se întâmplase din cauză că nu eram la același nivel intelectual. Toți fuseserăm acceptați la facultate; și toți făcuserăm aceleași nebunii la

sfârșit de săptămână. Întrebarea aceasta m-a urmărit o vreme până când, într-o zi, pur și simplu mi-am dat seama că, de fapt, nu asta îmi doream cu adevărat. Era limpede că nu luasem în considerare toate aspectele. O diplomă în publicitate nu m-ar fi adus mai aproape de visul meu de a lucra în televiziune; ar fi fost doar un loc de muncă prin care să mă întrețin. Să termin o facultate nu era visul meu. Când am înțeles acest lucru, a fost ușor pentru mine să încadrez „eșecul” în oglinda retrovizoare și să nu mă mai concentrez asupra lui.

Doi ani mai târziu, prietenii mei își terminau studiile. Deși trecusem peste eșec, încă mă mai simțeam stânjenit și mă durea că eu nu îmi luasem diploma. Ba mai rău chiar, Ford începuse să trimită muncitori în șomaj și să închidă fabrici. Prietenii mei își luau diploma, iar eu eram concediat. În acel moment din viața mea, nu m-am putut hotărî să fac saltul înainte. Mai degrabă, am fost împins în prăpastie fără a fi prevenit. Optimismul meu pălise. A trebuit să mă gândesc serios la ce puteam să fac.

În momentul în care Ford și-a oprit motoarele, aș fi putut să clachez foarte ușor. Am reușit să mă mențin pe linia de plutire doar punându-mi întrebarea: „Oare, ce urmează?” După ce fusesem concediat de la Ford, eram dornic să încerc orice. M-am angajat la Amway, ca reprezentant vânzări. Apoi cineva mi-a spus: „Ai putea să devii distribuitor de diamante.” Am devenit. După asta, am vândut Dick Gregory’s Bahamian Diet. Am vândut și produse Shaklee. Asigurări A.L. Williams – am vândut și așa

ceva. Dacă mă convingeai că ies bani buni, mă apucam de treabă. Am făcut saltul înainte! Nu îmi păsa. Mă apucam de treabă imediat. Chiar dacă habar nu aveam să vând detergent, nu conta. Am continuat să fac salturi înainte. Mă simțeam de parcă aş fi sărit în abis. Nu mă gândeam la consecințe. Făceam saltul, de fiecare dată cu speranța că până la urmă o să reușesc. Deși nu conștientizam la acea vreme, eram în căutarea a ceea ce Dumnezeu îmi hărăzise. Aveam ceva bani puși deoparte de pe vremea când lucram la Ford (și îmi prindeau tare bine acum), dar știam că nu aveau legătură cu darul meu. Eram încă departe de scopul pentru care Dumnezeu mă trimisese pe Pământ. Dar trebuia să trec prin eșec, pentru a-mi găsi adevărata menire.

Îmi amintesc o poveste pe care mi-a spus-o cineva odată. Un tânăr s-a dus la spital să-și viziteze bunica. Era foarte bolnavă. Când a văzut-o, și-a dat seama că nu mai avea mult de trăit. A început să plângă. Bunica i-a spus:

— Copile, sunt pregătită să părăsesc această lume.

— Bunico, nu ai nimic grav. Vei fi bine.

— Nu, copile, nu voi mai ieși din spital. E vremea să mă duc, i-a spus.

El a plâns și a mai ținut-o puțin de mână. Înainte de plecare, bunica l-a întrebat:

— Știi cum îl chema pe străbunicul tău?

— Nu, a răspuns băiatul.

— Știi de ce nu-i cunoști numele? l-a întrebat ea.

Băiatul a dat din cap în semn că nu.

— Pentru că nu a lăsat nimic în urma lui. Vreau să-ți trăiești viața astfel încât, după ce vei pleca de pe acest pământ, nepoții copiilor tăi să îți știe numele.

Această poveste a avut un impact profund asupra vieții mele. Știu că Dumnezeu a vrut ca eu să o aud. Mi-a arătat care este scopul meu în viață. De atunci, țelul meu este să-mi trăiesc viața astfel încât nepoții copiilor mei să își amintească numele meu, după ce eu nu voi mai fi. Mi-am dat seama că aspirațiile mele trebuie să fie înalte și traiectoria mea ascendentă, dacă vreau să las ceva semnificativ în urma mea, ceva care să conteze pentru copiii și nepoții mei.

Atât timp cât Dumnezeu continuă să te trezească dimineața, înseamnă că nu s-a încheiat, că mai ai lucruri de făcut. Nu ți-ai terminat treaba. (Ei bine, dacă te trezești lângă persoana nepotrivită, poți simți că s-a terminat.) Iar când ești la pământ, este momentul să explorezi posibilitățile. Fiecare moment de cumpănă îți dă ocazia să străbați coridorul vieții, în căutarea ușii potrivite pentru tine. Dacă o ușă ți se închide în nas, asta înseamnă doar că este momentul să încerci să deschizi o altă ușă – și, poate, o alta și încă una... Așa că am luat poziția de start, crezând cu tărie că fac ceea ce trebuie. Am făcut saltul înainte către următoarea etapă.

Nu am fost singurul concediat de la Ford. Alte mii de oameni și-au pierdut locul de muncă odată cu mine. Mi-am dat seama că pierderea slujbei nu era ceva ce ținea de

mine sau de caracterul meu; angajatorii nu aveau nimic personal cu mine. Decizia lor ținea de situația economică. Dacă nu m-ar fi concediat, probabil că și acum aș fi lucrat tot la ei și nu aș fi aflat niciodată care era darul meu sau cât de multe puteam realiza în plus.

Pe parcursul drumului tău, când ți se va închide o ușă, va exista întotdeauna o alta care ți se va deschide. În realitate, oamenii sunt cei care îți vor trânti uși în nas. (Și este perfect normal să îți vină să le răspunzi cu aceeași monedă. Da, chiar fă-o!... Glumesc.) Nu toate ușile trebuie să se deschidă pentru tine. Poți pierde o mulțime de timp opintindu-te să deschizi și lovind cu pumnii în uși care nu sunt potrivite pentru tine.

Ușile prin care Dumnezeu vrea ca tu să intri sunt ușor de deschis. Simți când Dumnezeu îți trimite exact ce ai nevoie în momentul în care ai nevoie, deoarece lucrurile se întâmplă firesc, fără niciun efort din partea ta. Și, brusc, toți par să te încurajeze să continui drumul pe care Dumnezeu l-a ales pentru tine. Trebuie să ai curajul să deschizi ușa pe care El ți-a scos-o în cale. Încearcă să ieși din zona ta de confort. Trebuie să vrei să faci saltul înainte, chiar dacă nu știi unde te va duce. Viața este un dar prețios, de care dispui pentru un timp limitat. La un moment dat, va trebui să alegi între a duce o existență plină de temeri și a te arunca cu încredere în vâltoarea vieții. Doar făcând alegerea potrivită, te vei simți împlinit.

Când te lovești de un obstacol, nu pierde timpul întrebându-l pe Dumnezeu: „De ce eu?” Nu lăsa ca o ușă trântită în nas să te oprească să încerci și alte uși.

Ușile prin care Dumnezeu vrea ca tu să intri sunt ușor de deschis. Trebuie să ai curajul să deschizi ușa pe care El ți-a scos-o în cale. Trebuie să vrei să faci saltul înainte, chiar dacă nu știi unde te va duce. Doar făcând alegerea potrivită, te vei simți împlinit.

Nu lăsa un eșec să te facă să crezi că pentru tine nu mai există nicio posibilitate. Colonelul Sanders a deschis primul restaurant Kentucky Fried Chicken când avea 62 de ani. Nimeni nu a crezut că o să reușească. Iar KFC este azi un model pentru toate francizele care comercializează preparate din carne de pui. Cum a fost posibil? Ei bine, el nu a renunțat niciodată.

E necesar să ai încredere în Dumnezeu, ca să fii în stare să depășești perioadele când treaba merge prost. Iar dificultățile prin care treci la un moment dat te ajută să apreciezi la justa lor valoare lucrurile bune ce urmează să se întâmple. Fiecare experiență pe care am trăit-o m-a transformat treptat în persoana care sunt acum. Dacă nu aș fi fost exmatriculat de la Kent State University, nu m-aș afla unde sunt azi. O diplomă în publicitate poate că mi-ar fi schimbat traiectoria în viață, așa că nu

aș mai beneficia în prezent de toate realizările mele de până acum. Astfel de lecții mi-au demonstrat de fiecare dată că nimic din ce este important în viață nu e simplu de obținut și nu vine de la sine. Ia și tu ca exemplu oricare dintre experiențele prin care ai trecut și vei vedea că am dreptate.

Am înțeles că viața este o serie de eșecuri. Dar un eșec reprezintă și o oportunitate. Deci te poate ajuta să-ți descoperi darul. Eșecurile sunt temporare. Nu există om care să nu primească șansa de a reveni pe drumul care i-a fost hărăzit, după un eșec ce i-a schimbat traiectoria. Poate că ție nu ți se va întâmpla doar o dată, ci de două sau de zece ori!

În drumul tău prin viață, trebuie să-ți menții credința că planul pe care îl are Dumnezeu pentru tine e mai bun decât orice plan ți-ai face tu singur. Numai că, pentru a-l înțelege, va trebui să înfrunți împrejurări potrivnice, să-ți duci luptele, dar și să te bucuri de reușite. Viața poate fi urâtă uneori. Vei face alegeri nepotrivite. Vei eșua. Îți vei pierde speranța și, poate, vei fi tentat să renunți uneori. Însă dacă faci saltul înainte și ai încredere că El este cu tine și te ajută, vei reuși orice.

Crede-mă, știu cât de greu este să nu îți piezi speranța. Știu că uneori poate fi extrem de greu să te dai jos din pat, când știi că te așteaptă o zi întreagă de muncă – pe care nu o faci cu plăcere, care nu te stimulează în niciun fel și nici măcar facturile nu te ajută să ți le plătești. Știu ce înseamnă să fii într-o relație sau o căsătorie

nepotrivită, ce nu-ți oferă susținerea de care ai nevoie. Dar chiar îți poți permite să stai pe loc, să trăiești zi de zi fără speranță și încredere? Îți recomand să te ridici din pat și să faci un pas înspre mai bine. Te încurajez să ai încredere în tine, în darul tău și în Dumnezeu.

După un conflict aprins, când ți se destramă căsnicia sau ai pierdut ocazia de a promova, e cazul să te întrebi: „Chiar vreau să stau încă un an în această situație? Chiar vreau să rămân într-un loc de muncă în care nu sunt promovată și nu sunt plătită așa cum merit?” Poate că nu ar trebui să te împotrivești atât de tare sau să fii dezamăgit. Există un motiv pentru fiecare dezamăgire și eșec: eu văd acest lucru ca pe un impuls ce ne împinge către lucruri mai importante și mai bune. Da, poți să fii deprimat și dezamăgit; poți să te simți frustrat; poți chiar să faci o pauză și să te gândești la viața ta, la direcția în care mergi și încotro ai vrea să te îndrepti. Dar nu ai voie să renunți. Lucrurile nu se întâmplă nici cum și nici când vrei tu.

Să presupunem că ești femeie și te-ai căsătorit cu un bărbat de succes, iar el îți spune brusc că nu te mai vrea. E hotărât să divorțeze și îți pune actele pe masă, pentru ca tu să le semnezi. Ai stat lângă acel om în toți acești ani și acum decizia lui de a divorța te ia prin surprindere. Simți cum îți fuge pământul de sub picioare. Se năruie totul în jurul tău și nu știi dacă îți vei mai reveni vreodată. Imediat îți suni prietenele și le povestești necazul tău. Vă întâlniți, discutați, beți un vin și lăcrimați puțin.

Suferința și durerea fac parte din viață, așa că nu ai voie să te lași doborâtă de acest episod neplăcut. Nu poți să te dai bătută. Probabil că nu va fi ușor la început, dar încearcă să vezi partea pozitivă. Chiar ai vrea să fii cu cineva care nu dorește să fie cu tine? În trecut, oare ai fost într-adevăr fericită cu el? Și, de vreme ce ai fost lângă el atâta vreme, nu meriți tu o sumă consistentă pentru a-ți fi ușor să te întreții în continuare, ba poate chiar o pensie alimentară pentru copil? Acum ai libertatea și resursele să descoperi cine ești cu adevărat, deoarece nu mai ești ocupată să îl susții mereu pe el și să te străduiești să faci relația să meargă. Hai să găsim o urmă de speranță în toată această suferință.

Eu aș fi putut lăsa ca exmatricularea din universitate să-mi afecteze aspirațiile. În schimb, am făcut saltul către un loc de muncă ce mi-a asigurat întreținerea pentru o vreme și mi-a dat încredere să încerc lucruri noi. Apoi, când m-au concediat de la Ford, am fost doborât și deprimat, însă acum îmi dau seama că s-a întâmplat exact ceea ce trebuia să se întâmple. Am traversat o perioadă grea, după ce am fost nevoit să părăsesc facultatea.

Pregătește-te să accepți opțiunile mai favorabile cu care Dumnezeu vrea să te binecuvânteze. Niciodată nu vei putea să te bucuri din plin de ce ți-e hărăzit de la Dumnezeu, dacă nu te dai jos din pat, nu ieși din casă și nu încerci nimic nou. Trebuie să-ți dorești experiențe și oportunități noi. Nu mai tânji după un bilet la „clasa economică”; fă-ți un țel din a călători mereu la „clasa întâi“.

Dumnezeu ți-a hărăzit mult mai multe decât poți vedea sau îți poți imagina în acest moment. Crede în El și nu-ți pierde speranța.

Când viața te pune la pământ, nu o lua ca pe-un eșec total. Este doar o altă experiență prin care îți este dat să treci. Cu cât traversezi mai multe experiențe de viață, cu atât ești mai câștigat și mai pregătit pentru a accepta provocări cu un grad de risc mare, dar și cu rezultate semnificative. Experiența valoroasă costă. Nu se dau burse la școala vieții. Nu vei avea parte de recompense doar pentru că exiști. Dimpotrivă, trebuie să plătești pentru experiențele tale. Cu cât este mai abrupt eșecul, cu atât este mai mare prețul. Îl plătești – este eșecul tău. Ai plătit pentru o lecție prețioasă.

Când tot pui deoparte la banca vieții, nici nu îți dai seama cât de mult s-a strâns, până când viața nu va începe să-ți trântască uși în nas. Doar când viața te va încerca, vei afla câte resurse se află în interiorul tău. Chiar și atunci când crezi că ești la un pas de prăbușire, trebuie să ai încredere că niciodată nu vei da faliment. Cât timp nu renunți, vei putea continua să-ți alimentezi contul din banca vieții.

Nicio greșală nu te face insolvabil pe viață! Eșecul nu e sinonim cu sfârșitul. Eșecul este doar o experiență care s-a încheiat. Totul depinde de cum o abordezi. Ai ocazia să afli lucruri despre tine și să progresezi. Când treci prin greutăți, vezi ce învățăminte poți trage. Fiecare moment dificil vine la pachet cu o lecție. Dacă lași

dificultățile să te doboare, riști să te îneci în propriul eșec. Totuși, în viață, ce ți s-a întâmplat contează doar în proporție de 10%; restul de 90% constă în ce ai tu de gând să faci.

Acum mai mulți ani, se zvoneau tot felul de lucruri despre viața mea personală și profesională. Bineînțeles că majoritatea erau neadevărate. Zvonurile respective îmi aduceau prejudicii, până într-acolo încât trebuia să dau explicații sponsorilor și altor parteneri de afaceri. Pentru mine și familia mea, devenise o chestiune foarte deranjantă – atât pe plan personal, cât și profesional. Din instinct, mulți oameni ar fi fost tentați să dea o replică (și e firesc să fie așa). Iar pentru că aveam acces la o platformă cu audiență națională, și anume emisiunea mea de la radio, simțeam impulsul de a lua microfonul și a începe să arunc cu săgeți otrăvite în defăimătorii mei. Atunci a fost momentul când m-a sunat prietenul meu Anderson Cooper, care mi-a spus:

— Steve, te invit în emisiunea mea și te voi ajuta să îndrepti lucrurile.

Întotdeauna a fost foarte prietenos cu mine. De altfel, este un tip nemaipomenit.

— OK, super! am spus eu.

Urma să apar în emisiunea lui într-o luni seara. În sâmbăta dinainte, am primit un telefon de la Tyler Perry. Voia să știe cum mă simt, dată fiind situația cu zvonurile.

— Hei, prietene, te ții tare?